

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 października 2019 r.

Sąd Okręgowy w Białymstoku III Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSO Mariusz Kurowski

Protokolant: Magdalena Maciejewska

w obecności prokuratora: Elżbiety Bułat

po rozpoznaniu w dniu 08.10.2019 r. sprawy:

J. W., syna T. i S. z domu K., ur. (...) w B.

oskarżonego o to, że: w okresie od 22 czerwca 2015 roku do dnia 25 lutego 2019 roku w W. gmina B., w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru dokonał przywłaszczenia powierzonych mu maszyn w postaci pługu obrotowego (...) o numerze fabrycznym (...) rok produkcji 2013, prasy (...) o numerze fabrycznym (...) rok produkcji 2012, zgrabiarki (...) o numerze fabrycznym (...) rok produkcji 2015, wozu asenizacyjnego (...) o numerze fabrycznym (...) rok produkcji 2015, owijarki bel (...) o numerze fabrycznym (...) rok produkcji 2014, ładowarki (...) o numerze fabrycznym (...) rok produkcji 2015, kosiarki (...) o numerze fabrycznym (...) rok produkcji 2015, brony talerzowej (...) o numerze fabrycznym (...) rok produkcji 2015, aplikatura gnojowicy (...) o numerze fabrycznym (...) rok produkcji 2015 o łącznej wartości 923 945 złotych na szkodę (...) SA, powierzone na mocy umów leasingu operacyjnego, w ten sposób, że wbrew wynikającemu z treści umów zakazu rozporządzenia rzeczami zbył je za nieustalone kwoty nieustalonym osobom i nie wydał na żądanie wierzyciela, przy czym przywłaszczone rzeczy stanowią mienie znacznej wartości

to jest o czyn z art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k.

I. Oskarżonego J. W. w ramach zarzucanego mu czynu uznaje za winnego tego, że w okresie miesięcy lipiec - sierpień 2018 r., nie później niż do dnia 31 sierpnia 2018 r. w W. gmina B., w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru osiągnięcia korzyści majątkowej dokonał przywłaszczenia powierzonych mu na mocy umów leasingu operacyjnego o numerach (...) rzeczy ruchomych o łącznej wartości 107 010 złotych w postaci dwóch maszyn rolniczych: pługu obrotowego (...) o numerze fabrycznym (...) rok produkcji 2013 o wartości 33 210 złotych i prasy (...) o numerze fabrycznym (...) rok produkcji 2012 o wartości 73 800 złotych, czym działał na szkodę (...) S.A., w ten sposób, że zbył je za nieustalone kwoty nieustalonym osobom to jest czynu z art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. skazuje go, zaś na podstawie art. 284 § 2 k.k. wymierza mu karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności.

II. Na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 70 § 1 k.k. w zw. z art. 72 § 1 pkt 1 k.k. wykonanie orzeczonej kary warunkowo zawiesza oskarżonemu na okres próby wynoszący 3 (trzy) lata zobowiązując go do pisemnego informowania Sądu co 6 (sześć) miesięcy o jej przebiegu.

III. Na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzeka obowiązek naprawienia szkody poprzez zapłatę na rzecz (...) S.A. z siedzibą we W. kwoty 107 010 (stu siedmiu tysięcy dziesięciu) złotych.

IV. Zwalnia oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych.

SSO Mariusz Kurowski

UZASADNIENIE

Na podstawie całokształtu materiału dowodowego ujawnionego w toku przewodu sądowego Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

J. W. - rolnik mieszkający we wsi W. gm. B. w 2013 r. postanowił zmodernizować swe ukierunkowane na produkcję mleka gospodarstwo. Skutkiem tego zamysłu było podpisanie przez ww. mężczyznę z (...) S.A. w dniach 05.06.2013 r. i 08.11.2013 r. dwóch umów leasingu operacyjnego. Mocą pierwszej z nich J. W. powierzono do użytkowania i pobierania pożytków w zamian za spłacanie leasingowych rat prasę (...) o numerze fabrycznym (...) rok produkcji 2012 o ówczesnej wartości 204 180 zł brutto. Natomiast wskutek zawarcia drugiego z wyżej wymienionych kontraktów otrzymał on na tych samych zasadach pług obrotowy (...) o numerze fabrycznym (...) rok produkcji 2013 o ówczesnej wartości 98 000 zł. Obie wspomniane umowy przewidywały możliwość wykupienia tych maszyn po okresach ich leasingowania, które zostały określone na 72 miesiące. J. W. nie poprzestał na tym. Chcąc jeszcze bardziej unowocześnić swe gospodarstwo dwa lata później zawarł w dniu 22.06.2015 r. z ww. przedsiębiorstwem umowę pożyczki nr (...). Mocą jej postanowień (...) S.A. udzieliło ww. mężczyźnie pożyczki na zakup kolejnych maszyn i urządzeń rolniczych, które on kupił. Były to: zgrabiarka (...) o numerze fabrycznym (...), wóz asenizacyjny (...) o numerze fabrycznym (...), owijarka bel (...) o numerze fabrycznym (...), ładowarka (...) o numerze fabrycznym (...), kosiarka (...) o numerze fabrycznym (...), brona talerzowa (...) o numerze fabrycznym (...) i aplikator gnojowicy (...) o numerze fabrycznym (...). Łączna wartość ww. pożyczki wynosiła 621 765 zł. Jednocześnie tego samego dnia wraz z ww. umową strony zawarły także umowę zastawu rejestrowego na wszystkich zakupionych maszynach. J. W. zobowiązał się do ich nie sprzedawania. Wspomniana umowa precyzyjnie też określała sposób postępowania pożyczkodawcy na wypadek nie spłacania przez ww. rolnika rat pożyczki. (...) S.A. w takim wypadku miał kilka możliwości. Jedną z nich było przejęcie przedmiotu zastawu na własność (§ 7 pkt 3). Jednakże to mogło nastąpić wyłącznie poprzez złożenie J. W. oświadczenia woli w tym zakresie (§ 9 pkt 1).

Przez pewien czas wszystko szło zgodnie z planem. J. W. regularnie spłacał leasingowe raty jak i raty zaciągniętej pożyczki. Niestety w 2017r. postanowił kupić krowy z przedsiębiorstwa K., co okazało się nietrafionym posunięciem i spowodowało, że zaczął mieć finansowe kłopoty. Do tego stopnia, że niedługo później całkowity przychód z gospodarstwa nie wystarczał mu na pokrycie tych rat. Dlatego w okresie miesięcy lipiec - sierpień 2018 r., nie później niż do dnia 31 sierpnia 2018 r. sprzedał on wszystkie, poza aplikatorem gnojowicy (...), ww. maszyny. W tym stanowiącą własność (...) S.A. prasę (...) o numerze fabrycznym (...) rok produkcji 2012 o ówczesnej wartości 73 800 zł oraz pług obrotowy (...) o numerze fabrycznym (...) o ówczesnej wartości 33 210 zł. Natomiast pracownicy (...) S.A. po pisemnych monitach do regulowania spłat w dniu 23.10.2018 r. wezwali ww. rolnika do wydania stanowiących własność następcy prawnego leasingodawcy - I.ww. prasy i pługu obrotowego. W odniesieniu zaś do maszyn zakupionych przez J. W. za pożyczone przez ww. przedsiębiorstwo pieniądze pracownicy ww. przedsiębiorstwa dopiero w dniu 7 lutego 2019 r. złożyli oświadczenie o przejęciu na własność objętych zastawem rejestrowym maszyn i w dniu 4 marca 2019 r. wezwali J. W. do ich wydania. Z tym tylko, że jak wyżej wskazano parę miesięcy wcześniej ów zbył je wszystkie nieustalonym osobom za nieustalone kwoty.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie następujących dowodów: wyjaśnieniach oskarżonego (k. 169-169v, 329v); umów leasingowych o numerach: (...) (k. 9-11) i (...) (k. 22-24) z ogólnymi ich warunkami (k. 12-16, 25-29); protokołu odbioru przedmiotu (k. 19, 30); faktur (k. 20, 31); harmonogramu spłat (k. 17-18); oświadczeń o rozwiązaniu umowy leasingu (k. 21 i 32); zeznań świadka P. G. (k. 160v); informacji z (...) (k. 94); umowy pożyczki nr (...) z dnia 22.06.2015 r. (k. 112-116) wraz z ogólnymi warunkami (k. 117-122); umowy zastawu rejestrowego (k. 126-129) jak też oświadczenia (...) k. 136.

Oskarżony J. W. przyznał się do popełnienia zarzucanego mu przestępstwa przywłaszczenia powierzonego mienia w postaci maszyn urządzeń leasingowanych jak i uzyskanych wskutek udzielenia mu przez (...) S.A. pożyczki. Słuchany po raz pierwszy (k. 169-169v) wyjaśnił, że gospodarstwo rolne prowadzi on od 1998 r. i od samego początku

było ono sprofilowane na produkcję mleka. W pewnym momencie postanowił unowocześnić swe gospodarstwo, co skutkowało zaciągnięciem kredytów i pożyczek m.in. na zakup nowoczesnych maszyn. Wskazał, że początkowo radził on sobie z obciążającymi jego gospodarstwo ratami. Sytuacja zmieniła się w momencie, gdy w 2017 r. zakupił krowy w przedsiębiorstwie „K.”. Zamiast młodych i wydajnych krów, które osobiście oglądał w Niemczech ww. przedsiębiorstwo przysłało mu krowy stare. Z tego powodu wdał się z ww. przedsiębiorstwem w proces sądowy, który jednakże przegrał. Od tego momentu dochody w jego gospodarstwie malały, zaś wysokość rat nie. Doszło do sytuacji, że obciążenia te pochłaniały cały jego dochód. Dlatego postanowił sprzedać posiadane maszyny. Oskarżony przyznał, że miał świadomość, iż ww. maszyny są objęte leasingiem bądź zastawem rejestrowym, ale w jego ocenie nie miał innego wyjścia. W przeciwnym razie, nie płacąc rat, zabrano by mu te maszyny, a on pozostałby i bez maszyn i bez pieniędzy. Pytany klarownie wskazał, że maszyny te zaczął wyprzedawać w 2018 r. Ostatnią z nich sprzedał pod koniec sierpnia 2018 r. J. W. odmówił wskazania osób, na rzecz których dokonał tych sprzedaży, jak też podania kwot, jakie z nich osiągnął. Końcowo zaznaczył, że w dalszym ciągu zajmuje się produkcją mleka i w miarę swych możliwości spłaca zaciągnięte długi. Zadeklarował spłacenie też zobowiązań wobec następcy prawnego (...) S.A.

Na rozprawie J. W. potwierdził swe sprawstwo wnosząc o możliwość skorzystania z dobrodziejstwa dobrowolnego poddania się karze bez przeprowadzenia postępowania dowodowego (k. 329v). Ponownie zadeklarował chęć spłaty wszelkich zaległości na rzecz pokrzywdzonego.

Sąd zważył, co następuje:

Wyjaśnieniom J. W. Sąd dał wiarę poza stwierdzeniem, iż przyznaje się w całości do popełnienia czynu określonego jak w postanowieniu o przedstawieniu zarzutów i akcie oskarżenia. Podkreślenia jednakże wymaga, że ta uznana za niewiarygodną część wynika wyłącznie z nieznamośności prawa. Wskazany zaś przez J. W. przebieg wydarzeń znajduje zaś w całości potwierdzenie w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym.

Treść umów leasingowych: z dnia 5 czerwca 2013 r. o numerze (...) (k. 9-11) i z dnia 8 listopada 2013 r. o numerze (...) (k. 22-24) wraz z ogólnymi ich warunkami (k. 12-16, 25-29), i protokołami odbioru przedmiotów (k. 19, 30) oraz fakturą (k. 20, 31) potwierdzają wyjaśnienia J. W. o podpisaniu tych kontraktów. Oraz to, że ich mocą oskarżonemu przekazano do użytkowania i pobierania pożytków prasę (...) o numerze fabrycznym (...) rok produkcji 2012 oraz pług obrotowy (...) o numerze fabrycznym (...) rok produkcji 2013. Oraz, że warte odpowiednio 204 180 zł i 98 000 zł maszyny zostały mu powierzone i do czasu spłacenia leasingu były własnością (...) S.A., a później jej następcy prawnego - (...) S.A. Z kolei kserokopia harmonogramu spłat wskazuje (k. 17-18), że ów okres wynosił 72 miesiące. Nie mniej istotnym jest, że z pism zatytułowanych „Rozwiązanie umowy leasingu” (k. 21 i 32) wynika, że obie te umowy zostały rozwiązane w dniu 30.05.2018 r.

Uzupełnieniem powyższych dokumentów są zeznania świadka P. G. (k. 160v). Świadek ów - pracownik terenowy (...) S.A. zeznał, że w dniu 25.10.2018 r. udał się do miejsca zamieszkania J. W.. Jakkolwiek dalsza część zeznań wskazuje, iż nie zastał on leasingodawcy to z rozmowy z jego żoną uzyskał wiedzę, że przedmioty leasingu zostały sprzedane.

Dopełnieniem powyższych dowodów jest informacja ww. następcy prawnego leasingodawcy (...) S.A. (k. 94). Wskazująca, że wartość ww. prasy wynosiła 60 000 zł netto, zaś pługu obrotowego 27 000 zł netto.

Natomiast treść umowy pożyczki nr (...) z dnia 22.06.2015 r. (k. 112-116) wraz z ogólnymi warunkami (k. 117-122) ujawnia, że (...) S.A. udzieliło J. W. pożyczki w kwocie 621 765 zł. Pieniądze te zostały przeznaczone na zakup kolejnych maszyn i urządzeń dla oskarżonego, mianowicie zgrabiarki (...) o numerze fabrycznym (...) rok produkcji 2015, wozu asenizacyjnego (...) o numerze fabrycznym (...) rok produkcji 2015, owijarki bel (...) o numerze fabrycznym (...) rok produkcji 2014, ładowarki (...) o numerze fabrycznym (...) rok produkcji 2015, kosiarki (...) o numerze fabrycznym (...) rok produkcji 2015, brony talerzowej (...) o numerze fabrycznym (...) rok produkcji 2015 i aplikatora gnojowicy (...) o numerze fabrycznym (...) rok produkcji 2015. Jej uzupełnieniem jest umowa zastawu rejestrowego, jaką zawarł pożyczkodawca z J. W. (k. 126-129). Wskazać należy, że prócz zakazu zbywania przedmiotów zastawu przez ww. zastawcę § 7 tego kontraktu traktuje o sposobie zaspokojenia się przez (...) S.A. z przedmiotu zastawu. Ujawniając w

punkcie 2 - gim, że może ono przejść przedmiot zastawu na własność. Zaznaczenia wymaga, że § 9 pkt 1 i 2 cyt. umowy ujawnia, że w tym celu niezbędnym było, by (...) S.A. złożyło stosowne oświadczenie woli.

Dopełnieniem powyższych dokumentów jest wspomniane oświadczenie następcy prawnego (...) S.A. (k. 136). Wynika z niego, że (...) S.A. dopiero w dniu 07.02.2019 r. dokonała tego konstytutywnego aktu woli oświadczając, iż przejmuje na własność wszystkie maszyny, które w 2015r. znalazły się w posiadaniu J. W. wskutek zawarcia umowy pożyczki numer (...). Natomiast pismo z dnia 4.03.2019r. wskazuje (k. 137), że pełnomocnicy (...) S.A. wezwali oskarżonego do ich wydania.

Mając powyższe na uwadze Sąd uznał, iż J. W. działaniem swym w okresie miesięcy lipiec - sierpień 2018 r., nie później niż do dnia 31 sierpnia 2018 r. w W. gmina B., w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru osiągnięcia korzyści majątkowej dokonał przywłaszczenia powierzonych mu mocą umów leasingu operacyjnego o numerach (...) i (...), zawartych odpowiednio w dniach 05.06.2013 r. i 08.11.2013 r. rzeczy ruchomych o łącznej wartości 107 010 zł w postaci pługu obrotowego (...) o numerze fabrycznym (...) rok produkcji 2013 o wartości 33 210 zł brutto (27 000 zł netto) i prasy (...) o numerze fabrycznym (...) rok produkcji 2012 o wartości 73 800 zł brutto (60 000 zł netto), czym działał na szkodę (...) S.A. W ten sposób, że w ww. okresie zbył je za nieustalone kwoty nieustalonym osobom. Tym samym należało przyjąć, że wyczerpał on dyspozycję art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k.

Sąd wyeliminował z opisu zarzucanego J. W. czynu wszystkie maszyny, które znalazły się w jego posiadaniu wskutek zawarcia umowy nr (...) z dnia 22.06.2015 r. Kategorycznego podkreślenia wymaga, że ów kontrakt był umową pożyczki pieniędzy w kwocie 621 765 zł. Treść § 1 art. 720 k.c. wprost wskazuje, że w umowie pożyczki pożyczkodawca przenosi na własność pożyczkobiorcy określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a ów zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. Z kolei postanowienia umowy zastawu z dnia 22.06.2015 ujawniają, że dla uzyskania własności przedmiotu zastawu niezbędnym było, by zastawnik (czyli (...) S.A. bądź jego następcą (...) S.A.) złożył oświadczenie woli o przejściu przedmiotów zastawu na własność. Jakkolwiek to oświadczenie ww. zastawnik złożył to kardynalnym jest, że uczynił to dopiero w dniu 07.02.2019 r. czyli ponad pięć miesięcy po ich sprzedaży przez oskarżonego. Powyższa okoliczność uniemożliwia przypisanie J. W. w tym zakresie przestępstwa z art. 284 § 2 k.k. Innymi słowy oskarżony zbywając te maszyny i urządzenia wbrew postanowieniom zawartej umowy zastawu, z uwagi na to, że był wówczas formalnym ich właścicielem, dopuścił się wyłącznie bezprawia cywilnego, a nie karnego. Do powyższego należy dodać, że fakt obniżenia wartości przedmiotu przestępstwa uzasadnił wyeliminowanie z kwalifikacji prawnej przypisanego J. W. czynu dyspozycji art. 294 § 1 k.k.

Wymierzając oskarżonemu karę Sąd miał na uwadze ustawowe zagrożenie dla danego typu czynu zabronionego oraz kierował się dyrektywami art. 53 k.k. nakazującymi uwzględnić zarówno okoliczności obciążające jak i łagodzące.

Jako okoliczności obciążające Sąd potraktował duży stopień społecznej szkodliwości czynu wyrażony znaczną, bo wynoszącą 107 010 zł, wartością przedmiotu przestępstwa. Równie istotną okolicznością obciążającą jest fakt, iż oskarżony działał z premedytacją - na zimno skalkulował, że bardziej opłaca mu się popełnić przestępstwo niżli zachować zgodnie z prawem.

Jako okoliczności łagodzące Sąd potraktował przyznanie się J. W. do przestępstwa i okazaną skruchę. Nie może także ujść uwadze, że konsekwentnie deklaruje on chęć spłaty wszystkich swych zobowiązań, które w jego ocenie powstały wyłącznie z powodu nietrafionej inwestycji w gospodarstwie, które nadal zamierza uprawiać i osiągać z tego tytułu dochody.

W tych okolicznościach kara 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 70 § 1 k.k. w zw. z art. 72 § 1 pkt 1 k.k. na okres próby wynoszący 3 lata z obowiązkiem pisemnego informowania Sądu co 6 miesięcy o jej przebiegu wydaje się być karą sprawiedliwą i adekwatną do ww. okoliczności. W ocenie Sądu uwzględnia ona także średni stopień winy oskarżonego - dojrzałego, o zawodowym wykształceniu, prowadzącego ustabilizowany tryb życia mężczyzny.

Z uwagi na złożony wniosek, Sąd na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzekł obowiązek naprawienia szkody poprzez zapłatę na rzecz (...) S.A. z siedzibą we W. kwoty 107 010 zł.

Z uwagi na obecnie bardzo złą sytuację majątkową oskarżonego Sąd w oparciu o art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił go od ponoszenia kosztów sądowych.